

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Deelname programma Veilige Steden 2025-2026

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 17-12-2024
Notanummer	: 2024-950
Datum	: 17-12-2024
Programma	: 02 - Openbare orde en veiligheid
Portefeuillehouder	: Burgemeester,
Bijlage(n)	: Plan van Aanpak Veilige Steden Deventer 2025-2026.pdf

Parafering

09-12-2024: Programmamanager veiligheid
09-12-2024: Burgemeester
17-12-2024: Programmamanager veiligheid
17-12-2024: Burgemeester

Agendering

- * 12-12-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 11-12-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

17-12-2024

B & W d.d.: 17-12-2024

Besluit

- * Deel te nemen aan het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)
- * Het plan van aanpak voor deelname aan het programma Veilige Steden vast te stellen.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is een groot maatschappelijk probleem, dat ernstige psychologische gevolgen voor slachtoffers kan hebben. Meer dan de helft van de vrouwen en 1 op de 5 mannen heeft te maken gehad met seksueel geweld en ongewenste aanrakingen (Rutgers Expertisecentrum Seksualiteit, 2022). De gemeente Deventer vindt dat de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag nog meer aandacht moet krijgen. De gemeenteraad heeft daarom besloten dat er een aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag moet komen, met een focus op preventie. Als onderdeel van deze aanpak wordt het college voorgesteld om deel te nemen aan het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Veilige Steden ondersteunt gemeenten die zich extra willen inzetten voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Dit doen zij door het bieden van kennis, advies, individuele begeleiding en cofinanciering.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het voorkomen en terugdringen van seksueel grensoverschrijdend gedrag op straat, tijdens het uitgaan en op de (sport)vereniging en de schade ervan beperken.

Kader

- * Wet seksuele misdrijven
- * Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (2023)
- * Beleidskader Diversiteit & Inclusie gemeente Deventer (2023)

Betrokken partijen en participatie

Bij het opstellen van de aanpak op geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag zijn verschillende partijen en organisaties betrokken, namelijk het onderwijs, de horeca, sportverenigingen, buurthuizen en vrijwilligers, werkgevers, zorgaanbieders (18- en 18+), lokale teams, politie en handhaving, Centrum Seksueel Geweld, GGD IJsselland en het Expertisecentrum Seksualiteit Rutgers. De aanpak is ook met de Adviesraad Sociaal Domein Deventer (ASDD) besproken.

Toelichting op participatiebeleid

Niet van toepassing.

Argumenten voor en tegen

De deelname aan het programma Veilige Steden sluit bij de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag aan, maar legt specifiek de nadruk op de veiligheid van meisjes en vrouwen in de openbare ruimte zoals op straat, tijdens het uitgaan en op (sport)verenigingen. Op deze manier levert de deelname een bijdrage aan de bredere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag in de gemeente Deventer. Hieronder valt seksuele straatintimidatie, zoals het maken van ongewenste seksuele opmerkingen, maar ook fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Daarbij richten we ons niet alleen op vrouwen en meisjes. Vrouwen, meisjes en lhbtq+ personen lopen echter meer risico op het meemaken van seksueel grensoverschrijdend gedrag, en daarom zal daarvoor extra aandacht in onze aanpak zijn.

Met dit plan werken we aan het vergroten van de veiligheid in de openbare ruimte. Dit doen we door in te zetten op preventie, met name wanneer het gaat om seksuele straatintimidatie. Het creëren van bewustwording, aandacht voor een gezonde seksuele ontwikkeling en het veranderen van gendernormen zijn hierbij van belang. We willen daarnaast dat er handelingsperspectief is voor omstanders en professionals en dat er passende hulp is voor slachtoffers en daders. Dit moet ertoe leiden dat het welbevinden van inwoners van de gemeente Deventer, en met name vrouwen en meisjes, omhooggaat.

Financiële consequenties en dekking

Vanuit het programma Veilige Steden wordt een financiële impuls gegeven van 30.000 euro per jaar, voor 2025 en 2026 aan de gemeente Deventer. Cofinanciering vanuit de gemeente Deventer vindt plaats vanuit de aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag, waar 98.000 euro voor het jaar 2025 is begroot. In het plan van aanpak is een indicatieve begroting weergegeven, waar 17.500 euro voor deskundigheidsbevordering is

begroot en 10.000 euro voor publiekscampagnes en overige communicatie. Er is 2.500 euro begroot voor monitoring. Voor 2026 zal er opnieuw worden gekeken naar een passende begroting, op basis van de uitkomsten van de monitor en de ervaringen in 2025.

Openbaarmaking en communicatie

De nota en het besluit worden openbaar gemaakt.

Aanpak en uitvoering

Bij het toekennen van de deelname aan het programma Veilige Steden vindt er in het voorjaar van 2025 een ondertekening van de intentieverklaring van nieuwe steden plaats. De uitvoering zal bij het beschikbaar stellen van de middelen direct, op basis van het goedgekeurde plan van aanpak, plaatsvinden.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Deelname programma Veilige Steden 2025-2026		
Nummer	2024-950	Portefeuillehouder	Burgemeester,
Team	DEV-BLD-MO	Datum	17-12-2024

Inleiding

Seksueel grensoverschrijdend gedrag is een groot maatschappelijk probleem, dat ernstige psychologische gevolgen voor slachtoffers kan hebben. Meer dan de helft van de vrouwen en 1 op de 5 mannen heeft te maken gehad met seksueel geweld en ongewenste aanrakingen (Rutgers Expertisecentrum Seksualiteit, 2022). De gemeente Deventer vindt dat de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag nog meer aandacht moet krijgen. Uw raad heeft daarom besloten dat er een aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag moet komen, met een focus op preventie. Als onderdeel van deze aanpak wil het college deelnemen aan het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Veilige Steden ondersteunt gemeenten die zich extra willen inzetten voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Dit doen zij door het bieden van kennis, advies, individuele begeleiding en cofinanciering.

Kader

- * Wet seksuele misdrijven
- * Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (2023)
- * Beleidskader Diversiteit & Inclusie gemeente Deventer (2023)

Kern van de boodschap

De gemeente Deventer wil deelnemen aan het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarvoor is een plan van aanpak opgesteld en ingediend. Veilige Steden ondersteunt gemeenten die zich extra willen inzetten voor de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Dit doen zij door het bieden van kennis, advies, individuele begeleiding en cofinanciering.

Nadere toelichting

De deelname aan het programma Veilige Steden sluit aan bij de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag, maar legt specifiek de nadruk op de veiligheid van meisjes en vrouwen in de openbare ruimte zoals op straat, tijdens het uitgaan en op (sport)verenigingen. Deelname levert een bijdrage aan de bredere aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag in de gemeente Deventer. Hieronder valt seksuele straatintimidatie, zoals het maken van ongewenste seksuele opmerkingen, maar ook fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Vrouwen, meisjes en lhbtq+ personen lopen meer risico op het meemaken van seksueel grensoverschrijdend gedrag, daarvoor is extra aandacht in deze aanpak.

Met dit plan werken we aan het vergroten van de veiligheid in de openbare ruimte. Dit doen we door in te zetten op preventie, met name wanneer het gaat om seksuele straatintimidatie. Het creëren van bewustwording, aandacht voor een gezonde seksuele ontwikkeling en het veranderen van gendernormen zijn hierbij van belang. We willen daarnaast dat er handelingsperspectief is voor omstanders en professionals en dat er passende hulp is voor slachtoffers en daders. Dit moet ertoe leiden dat het welbevinden van inwoners van de gemeente Deventer, en met name vrouwen en meisjes, omhooggaat.

Bij het toekennen van deelname aan het programma Veilige Steden vindt er in het voorjaar van 2025 een ondertekening van de intentieverklaring van nieuwe steden plaats.

Programma Veilige Steden **Plan van aanpak gemeente Deventer**

2025 - 2026

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	De aanleiding	3
1.2	Kaders	3
1.3	Vraagstuk	4
2.	Ambities en doelstellingen	4
2.1	Missie	4
2.2	Visie.....	4
2.3	Ambities.....	5
2.4	Doelen	5
3.	Activiteiten	5
4.	Begroting	6
5.	Bijlagen	6

1. Inleiding

1.1 De aanleiding

Seksueel grensoverschrijdend gedrag (SGG) is een groot maatschappelijk probleem, dat ernstige psychologische gevolgen voor slachtoffers kan hebben. Meer dan de helft van de vrouwen en 1 op de 5 mannen heeft te maken gehad met seksueel geweld en ongewenste aanrakingen¹. Slachtoffers van SGG krijgen vaak te maken met beschuldigende opmerkingen ('victim blaming'). Dit kan zorgen voor schaamte of een schuldgevoel bij het slachtoffer of kan dit gevoel versterken. Dit is schadelijk en kan het herstelproces in de weg staan. SGG kan zowel binnen als buiten de huiselijke kring plaatsvinden. In deze aanpak richten we ons op SGG in de openbare ruimte, zoals op straat, tijdens het uitgaan en op (sport)verenigingen.

1.2 Kaders

Er is in toenemende mate aandacht voor SGG in de maatschappij, bijvoorbeeld in de media en door de overheid. Recent is het 'Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld' opgesteld (2023)². Deze meerjarige brede aanpak heeft als doel om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld te voorkomen, te herkennen, aan te pakken en hulp te bieden aan de slachtoffers. In lijn met de doelstellingen van het actieprogramma, is in juli 2024 de nieuwe Wet seksuele misdrijven in werking getreden, waardoor onder andere seksuele straatintimidatie strafbaar is geworden. In de uitvoering hiervan ligt niet alleen een taak voor de politie, maar ook voor de gemeente om inwoners bewust te maken van deze nieuwe wetgeving en om de samenwerking te zoeken met politie en boa's in de handhaving.

De gemeente Deventer is sinds 2008 Regenbooggemeente en in 2023 heeft de gemeente Deventer het beleidskader Diversiteit & Inclusie vastgesteld. Eén van ambities is: '*In Deventer voel je je veilig*', als het gaat om fysieke veiligheid maar vooral om sociale veiligheid. Nageroepen, geïntimideerd of bedreigd worden, om welke reden dan ook, past niet in de Deventer cultuur. Het verbeteren van de fysieke- en sociale veiligheid is dan ook één van de speerpunten van dit beleidskader. Er wordt ingezet op onder andere preventie, vroegsignalering en een sluitende keten.

In overeenstemming met de landelijke en lokale ontwikkelingen vindt de gemeente Deventer dat de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag meer aandacht moet krijgen. De gemeenteraad heeft daarom besloten dat er een lokale aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag moet komen, met een focus op preventie. Deze aanpak is samengevoegd met de aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties, omdat het veelal dezelfde betrokkenen betreft en de aanpak op deze manier effectief kan worden ingericht en uitgevoerd. De aanpak GIA en SGG is bijgevoegd (zie bijlage 1).

De deelname aan het programma Veilige Steden sluit bij deze aanpak aan, maar legt specifiek de nadruk op de veiligheid van meisjes en vrouwen in de openbare ruimte zoals op straat, tijdens het uitgaan en op (sport)verenigingen. Op deze manier levert de deelname een bijdrage aan de bredere aanpak van GIA en SGG in de gemeente Deventer. Hieronder valt seksuele straatintimidatie, zoals het maken van ongewenste seksuele opmerkingen, maar ook fysiek seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Daarbij richten we ons niet alleen op vrouwen en meisjes. Vrouwen, meisjes en lhbtq+ personen lopen echter meer risico op het meemaken van seksueel grensoverschrijdend gedrag, en daarom zal daarvoor extra aandacht in onze aanpak zijn.

---

¹ Bron: Rutgers Expertisecentrum Seksualiteit 'Pleidooi voor effectieve preventie van seksueel geweld' (2022)

² [Elkaars wensen en grenzen herkennen, erkennen en respecteren \(Rapport\) | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

1.3 Vraagstuk

SGG komt in Nederland en ook in Deventer nog steeds te vaak voor. Het is een maatschappelijk probleem dat zich binnen alle sociaaleconomische klassen en binnen alle culturen in de samenleving voordoet. Vrouwen en personen met een andere seksuele oriëntatie of genderidentiteit lopen meer risico op het meemaken van SGG³. Traditionele gendernormen in de maatschappij is één van de factoren die hieraan ten grondslag ligt. Daarnaast zijn jongeren, en dan met name 18- tot 24-jarigen, vaker slachtoffer dan ouderen. Met name jonge vrouwen krijgen het vaakst te maken met seksuele intimidatie en fysiek seksueel geweld:

- 41 procent van de vrouwen in de leeftijd van 18 tot 24 jaar geeft aan in de afgelopen 12 maanden geïntimideerd te zijn.
- 21 procent van de vrouwen in de leeftijd van 18 tot 24 jaar heeft in de afgelopen 12 maanden fysiek seksueel geweld meegemaakt. Dit vond voor grotendeels plaats buiten de huiselijke kring.

Voor bijna een kwart van de slachtoffers van seksuele intimidatie en 38% van de slachtoffers van seksueel geweld heeft het gevolgen gehad, met name psychische klachten.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de aanpak van SGG. Zij zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van alle inwoners, de openbare orde, voor veilige straten en met lokale horecaondernemers verantwoordelijk voor veilig uitgaan⁴. De aanpak van SGG is tegelijkertijd ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij de gemeente een coördinerende rol vervult om samen met betrokken partijen in de gemeente en regio te werken aan de veiligheid van inwoners en daarmee ook het voorkomen en tegengaan van seksuele grensoverschrijding.

Met dit plan werken we aan het vergroten van de veiligheid in de openbare ruimte. Dit doen we door in te zetten op preventie, met name wanneer het gaat om seksuele straatintimidatie. Het creëren van bewustwording, aandacht voor een gezonde seksuele ontwikkeling en het veranderen van gendernormen zijn hierbij van belang. We willen daarnaast dat er handelingsperspectief is voor omstanders en professionals en dat er passende hulp is voor slachtoffers en daders. Dit moet ertoe leiden dat het welbevinden van inwoners van de gemeente Deventer, en met name vrouwen en meisjes, omhooggaat.

2. Ambities en doelstellingen

Aansluitend op onze *aanpak Geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag* en het *Beleidskader diversiteit en inclusie*, zijn we gekomen tot de volgende missie, visie, ambities en doelen.

2.1 Missie

Wij willen seksueel grensoverschrijdend gedrag op straat, tijdens het uitgaan en op de (sport)vereniging voorkomen en terugdringen en de schade ervan beperken.

2.2 Visie

Een effectieve aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag kan alleen plaatsvinden door een gemeenschappelijke inspanning van inwoners, professionals en gemeente. Professionals werken daarvoor over grenzen van de verschillende domeinen samen, zoals de woon- en leefomgeving en het zorg- en veiligheidsdomein. Een goede samenwerking is essentieel. Wij voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de sociale veiligheid van inwoners. Bij de aanpak van seksueel geweld staat veiligheid voorop. Voor het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksuele straatintimidatie ligt de focus op een preventieve aanpak en bewustwording. Professionals worden voortdurend geschoold in deze aanpak en deze aanpak wordt structureel geborgd.

---

³ Bron: Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag (2022)

⁴ Bron: Handreiking Veilig Steden: Do's en don'ts bij de aanpak van straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven

2.3 Ambities

De belangrijkste ambities die we in Deventer nastreven zijn:

- In Deventer voel je je veilig, als het gaat om fysieke veiligheid maar vooral ook om sociale veiligheid. Seksuele intimidatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld horen niet in de Deventer cultuur.
- Betrokkenen (vanuit slachtoffer-, pleger- en omstandersperspectief) weten wat zij kunnen doen en voelen zich daadwerkelijk geholpen wanneer ze aan de bel trekken.
- We hebben een zo preventief mogelijke aanpak.
- Het taboe is eraf; het thema is bespreekbaar en de drempel om advies of hulp te vragen is verlaagd.

2.4 Doelen

1. Er is **handelingsperspectief voor iedereen**, van inwoner tot en met professional; iedereen weet op welke signalen je kunt letten, waar je terecht kunt met zorgen, wat het belang hiervan is en wat je kunt verwachten van elkaar. Iedereen weet hoe hij/zij het verschil kan maken.
2. Op het gebied van SGG is **deskundigheidsbevordering breed en structureel geborgd**; er is duidelijkheid over het benodigde en beschikbare aanbod op het gebied van preventie, signaleren, en handelen voor betrokkenen zoals handhaving, horecamedewerkers en sportverenigingen.
3. Er is **bewustwording en communicatie** op het gebied van SGG en de aanpak ervan. Er wordt maatschappelijk dialoog georganiseerd over gewenst en ongewenst sociaal en seksueel gedrag om te komen tot een cultuurverandering.

3. Activiteiten

Activiteit	Voor wie	Draagt bij aan doel
Het organiseren van deskundigheidsbevordering, netwerkbijeenkomsten en dialoogsessies	Professionals, vrijwilligers en overige betrokkenen die een rol hebben in de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de openbare ruimte (zoals sportverenigingen, KHN Deventer en boa's)	1 & 2
Publiekscampagnes en communicatie, zoals bijvoorbeeld de 'Ben je oké' campagne van Rutgers ⁵	Alle inwoners van Deventer	3

Daarnaast wordt er in het kader van onze aanpak GIA en SGG monitoring opgezet. Hiermee brengen we onder andere de omvang van SGG binnen de gemeente Deventer in kaart: in welke mate, hoedanigheid en op welke plekken doet deze problematiek zich voor? En welke ontwikkelingen worden zichtbaar gemaakt? De uitkomsten van deze monitor kunnen ook gebruikt worden om de activiteiten zo effectief mogelijk in te zetten, daar waar het nodig is. Daarnaast is het een manier om inwoners te betrekken bij de aanpak. In het uitvoeringsplan van onze aanpak GIA en SGG wordt de opzet van de monitor verder uitgewerkt, waarbij er voor straatintimidatie gebruik kan worden gemaakt van de handreiking die door Veilige Steden is opgesteld voor het monitoren van veiligheid en straatintimidatie⁶.

⁵ [Ben je oké? \(benjeoke.nl\)](https://www.benjeoke.nl)

⁶ [Handreiking-2-zicht-op-veiligheid-monitoren-9-7-2024.pdf \(programmaveiligesteden.nl\)](#)

4. Begroting

Vanuit het programma Veilige Steden wordt een financiële impuls gegeven van € 30.000 per jaar, voor 2025 en 2026. Cofinanciering vanuit de gemeente Deventer vindt plaats vanuit onze aanpak GIA en SGG, waar € 98.000 voor het jaar 2025 is begroot. De indicatieve begroting voor de besteding van de middelen van het programma Veilige Steden 2025 is weergegeven in onderstaande tabel. Deze worden nader gespecificeerd tijdens het opstellen van het uitvoeringsplan van onze aanpak GIA en SGG. Voor 2026 zal er opnieuw gekeken worden naar een passende begroting, op basis van de uitkomsten van de monitor en de ervaringen vanuit 2025.

Activiteit	Kosten
Deskundigheidsbevordering, netwerkbijeenkomsten en/of dialoogsessies	€ 17.500
Publiekscampagnes en overige communicatie	€ 10.000
Monitoring	€ 2.500
Totaal	€ 30.000

5. Bijlagen

1. Aanpak Geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag
2. Beleidskader diversiteit en inclusie